

KASBIY STANDART

Kimyo sanoatida yarim mahsulot va tayyor mahsulotlarni tozalash jarayoni

Reyestr raqami:	Qr-kod

I.Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Ushbu Kasbiy standart "Qumoqlash apparatchisi", "Qizdirish apparatchisi", "Suvni tuzsizlantirish apparatchisi", "Bug'lash apparatchisi" kasblari bo'yicha xodimlarga malaka talablarini belgilash, ularning malakasini mustaqil baholash, ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, shuningdek, tashkilotlarda inson resurslarini boshqarish sohasi va boshqa faoliyat yo'nalishlarida keng turda qo'llaniladi.

2.Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

dozator – kimyoviy moddalarni aniq miqdorda qo'shish uchun moslama;

dozator-kimyoviy moddalarni aniq miqdorda qo'shish uchun moslama;

eritma – bu bir modda bo'shqa moddada eriydigan va natijada bir xil ko'rinishdagi suyuqlik hosil boladigan aralashma;

eritma-bu bir modda bo'shqa moddada eriydigan va natijada bir xil ko'rinishdagi suyuqlik hosil bo'ladigan aralashma;

fizik xossalar – moddaning tarkibi o'zgarmasdan, ya'ni kimyoviy reaksiyasiz aniklanadigan xossalar;

fizik xossalar – moddaning tarkibi o'zgarmasdan, ya'ni kimyoviy reaksiyasiz aniklanadigan xossalar;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

Informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan yoki rejali, lekin institutsionallashtirilmagan (oiladagi, ish joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga oladigan) ta'lim;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan vazifalar va funksiyalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb kartasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy faoliyat sohasi – ilmiy, ijtimoiy, iqtisodiy sohalarda, ishlab chiqarishda namoyon bo'ladigan kasbiy faoliyat obyektlarining majmuasi;

kasbiy faoliyat turi – xususiyati, natijalari va mehnat sharoitlari bir-biriga yaqin bo'lgan mehnat vazifalarining majmuasi. Kasbiy faoliyat turi kasbiy standartlarni ishlab chiqishda qo'llanilib, aniq mehnat vazifalari hamda malaka talablarini tavsiflash uchun asos bo'lib xizmat qiladi;

kasbiy standart – norasmiy va informal ta'limni inobatga olgan holda, muayyan kasbiy faoliyat sohasida bilim, ko'nikma, malaka darajasi, mehnat mazmuni, sifati va sharoitlariga qo'yiladigan talablarni belgilovchi rasmiy hujjat;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning kasbiy faoliyat sohalari va turlari bo'yicha tizimlashtirilgan ro'yxati;

kimyoviy ishlab chiqarish – xom ashyoni qayta ishlab, kimyoviy o'zgarishlar yo'li bilan qaytmas mahsulotlar ishlab chiqarish uchun mashina va apparatlarda olib boriladigan jarayonlar va operatsiyalar yig'indisi;

kimyoviy texnologiya – kimyoviy o'zgarishlar ishtirokida texnik, iqtisodiy va ijtimoiy maqsadga muvofiq ravishda amalga oshiriladigan mahsulotlarni (ist'mol tavarlari va ishlab chiqarish vositalari) ishlab chiqarish usullari va jarayonlari haqidagi tabiiy, amaliy fan;

kompetensiya – bilim, malaka va shaxsiy sifatlarini ma'lum sohada muvaffaqiyatli faoliyat uchun qo'llay olish;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

konsentratsiya – bu eritmada modda qancha miqdorda ekanligini bildiruvchi ko'rsatkich;

konsentratsiya – bu eritmada modda qancha miqdorda ekanligini bildiruvchi ko'rsatkich;

malaka – tegishli hujjat bilan tasdiqlanuvchi bilim, ko'nikma va kompetensiyalar majmuasi bo'lib, shaxsning muayyan kasbiy faoliyat turini bajarishga tayyorligini aks ettiradi;

malaka darajasi – xodimlarning bilim, ko'nikma va kompetensiyalarining murakkablik, standart bo'lmagan mehnat harakatlari va mas'uliyat parametrlariga muvofiqlik darajasi;

Mehnat faoliyati turi – kasbiy faoliyat sohasining ajralmas qismi bo'lib, muayyan mehnat vazifalari hamda ularni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan kompetensiyalarning yaxlit majmuasini ifoda etadi;

mehnat funksiyasi – ishchi yoki mutaxassis tomonidan kasbiy faoliyat jarayonida bajariladigan, muayyan natijaga erishishga qaratilgan va kasbiy standart doirasida aniq tavsiflangan vazifalar majmuasi bo'lib, u mehnat jarayonining mustaqil qismini tashkil etadi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro aloqa jarayoni bo'lib, unga ma'lum vazifani bajarish natijasida erishiladi;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

rasmiy ta'lim – davlat ta'lim tashkilotlari va davlat tomonidan tan olingan nodavlat ta'lim tashkilotlari ishtirokidagi institutsionallashtirilgan, aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejali ta'lim;

reagent – kimyoviy modda bo'lib, tozalash jarayonida aralashmalarni chiqarish uchun qo'llanadi;

texnologik parametrlar – bu ishlab chiqarish (texnologik) jarayonlarni to'g'ri va samarali amalga oshirish uchun nazorat qilinadigan va belgilanadigan miqdoriy ko'rsatkichlardir.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 2016-yil 22-sentabrdagi "Mehnatni muhofaza qilish to'g'risidagi"gi O'zbekiston Respublikasi qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida" gi O'RQ-410-son qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi "Kasbiy ta'limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta'lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-158-son farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrdagi "2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-436-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30 sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 369-son qarori;

O'zMSt 640:2025, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgust 275-son "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori (IFUT-(2.1 tahrir));

Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori (MMK-2025), O'zMSt 641:2025;

“O‘zkimyosanoat” aksiyadorlik jamiyatining Xo‘jalik faoliyatining Umumdavlat Tasniflagichi bo‘yicha xo‘jalik faoliyatining turlari 2-tahrir “Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish”;

“O‘zkimyosanoat” aksiyadorlik jamiyatining 12-may 2006-yilda tasdiqlangan “O‘zkimyosanoat” aksiyadorlik jamiyatida mehnat muhofazasi bo‘yicha yagona ishlar tizimi haqida nizomi.

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo‘llaniladi:

TMR – Tarmoq malaka ramkasi;

IFUT – O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlarining umumdavlat tasniflagichi;

m/d – malaka darajasi;

T/r – Tartib raqami.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Kimyo sanoatida yarim mahsulot va tayyor mahsulotlarni tozalash jarayoni	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Kimyo sanoatida yarim mahsulot va tayyor mahsulotlarni tozalash texnologik jarayonini olib borish, texnologik uskunalarga xizmat ko‘rsatish va nazorat qilish.	
3.	IFUT bo‘yicha seksiya, bo‘lim, guruh, sinf va kichik sinf:	C seksiya: Ishlab chiqaradigan sanoat; 20 Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish; 20.1 Asosiy kimyoviy moddalar, o‘g‘itlar va azotli birikmalar, birlamchi formalarda plastmassa va sintetik kauchuk ishlab chiqarish; 20.15 O‘g‘itlar va azotli birikmalar ishlab chiqarish; 20.15.1 O‘g‘itlar ishlab chiqarish.	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Kimyo sanoatida yarim mahsulot va tayyor mahsulotlarni tozalash texnologik jarayonini ishlab chiqarish yo‘riqnomalariga binoan yuritish va nazorat qilish, texnologik qurilmalarga xizmat ko‘rsatish, avariylarni oldini olish va bartaraf qilish, xom ashyo va materiallar, energiya resurslaridan samarali foydalanish, me‘yoriy texnik hujjatlar talablariga va xavfsizlik qoidalariga rioya qilgan holda texnologik jarayonni yuritish.	
5.	Qamrab olingan kasblar ro‘yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		81312027 Qumoqlash apparatchisi	2
		81312025 Qizdirish apparatchisi	3
		81313028 Suvni tuzsizlantirish apparatchisi	3
		81607003 Bug‘lash apparatchisi	4

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	81312027 Qumoqlash apparatchisi	A1.2	Mineral o'g'itlar va azot birikmalarini ishlab chiqarishda texnologik jarayonning alohida bosqichlarini yuritish.	A1.01.2	Qumoqlash texnologik jarayonining alohida bosqichlarini ishga tushirishda texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash
				A1.02.2	Qumoqlash texnologik jarayonining alohida bosqichlarini ishga tushirish va yuritish.
				A1.03.2	Qumoqlash texnologik jarayonining doirasida smenalarni qabul qilish va topshirish
		A2.2	Mineral o'g'itlar va azot birikmalarini ishlab chiqarishda texnologik jarayonning to'liq bosqichlarini yuritish.	A2.01.2	Texnologik jarayonning to'liq siklini yuritish doirasida uskunalarni aylanib chiqish va ko'zdan kechirish
				A2.02.2	Qumoqlash texnologik jarayonini rejali to'xtatish
				A2.03.2	Qumoqlash texnologik jarayonini favqulodda to'xtatish
2	81312025 Qizdirish apparatchisi	B1.3	Qizdirish texnologik jarayonini ishga tushirish texnologik rejimga muvofiq yuritish va to'xtatish.	B1.01.3	Qizdirish texnologik jarayonini yuritish doirasida smenalarni qabul qilish va topshirish
				B1.02.3	Qizdirish texnologik jarayonining texnologik asbob-uskunalarga xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish
				B1.03.3	Qizdirish texnologik jarayonini rejali to'xtatish
				B1.04.3	Qizdirish texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish
3	81312028 Suvni tuzsizlantirish apparatchisi	D1.3	Yuqori malakali apparatchi rahbarligida ionli filtrlarda yoki ionli adsorbsion kolonnalarda suvni erigan tuzlardan ion almashtirish usuli bilan tozalash texnologik jarayonini yuritish.	D1.01.3	Suvni erigan tuzlardan tozalash texnologik jarayonini ishga tushirishga tayyorgarlik ishlarini bajarish
				D1.02.3	Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayonini ishga tushirish va uning alohida operatsiyalarini olib borish
		D2.3	Belgilangan parametrlarga rioya qilgan holda suvni erigan	D2.01.3	Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayoni doirasida smenalarni qabul qilish va topshirish

4	81317003 Bug'lash apparatchisi		tuzlardan ion almashtirish usuli bilan tozalash texnologik jarayonini yuritish	D2.02.3	Texnologik asbob-uskunalarini sinovdan o'tkazish va ta'mirlashdan keyin qabul qilish
				D2.03.3	Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayonini rejali to'xtatish
				D2.04.3	Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayonini favqulodda to'xtatish
		E1.4	Yuqori malakali bug'lash apparatchisi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonlarining alohida bosqichlarini yuritish.	E1.01.4	Yuqori malakali bug'lash apparatchisi rahbarligida texnologik asbob-uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish
				E1.02.4	Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini ishga tushirish uchun texnologik asbob-uskunalarini tayyorlash
				E1.03.4	Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini ishga tushirish va yuritish.
		E2.4	Murakkab bug'lash texnologik jarayonini yuritishda texnologik jarayonini nazorat qilish va to'xtatish.	E2.01.4	Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini yuritish doirasida smenani qabul qilish va topshirish.
				E2.02.4	Muntazam uskunalarini aylanib chiqish va ko'zdan kechirish jarayonida texnologik asbob-uskunalarining ishlashini nazorat qilish
				E2.03.4	Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini rejali to'xtatish.
				E2.04.4	Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Qumoqlash apparatchisi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81312	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	2	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; mehnatni muhofaza qilish talablari, mehnatni muhofaza qilish bo'yicha ko'rsatmalar, ish o'rinida stajirovka o'tkazish va bilimlarni tekshirishdan o'tish va mustaqil ishga ruxsat olish; sanoat xavfsizligi talablarini o'qitish va bilim tekshirishdan o'tish; yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumini tegishli dastur bo'yicha o'qitish va bilim tekshirishdan o'tish; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamoa bilan inoq ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	umumiy o'rta ta'lim; tayanch o'rta ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	ish joyida qisqa muddatli o'qitish (instruktaj); qisqa muddatli kurslar; amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	2–4 razryadli Qumoqlash apparatchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	2	Qumoqlash apparatchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
		O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:

A1.2- Mineral o'g'itlar va azot birikmalarini ishlab chiqarishda texnologik jarayonning alohida bosqichlarini yuritish.	A1.01.2- Qumoqlash texnologik jarayonining alohida bosqichlarini ishga tushirishda texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash.	1. Texnologik uskunani ishga tushirishga tayyorlash uchun smena boshlig'idan topshiriq olish
		2. Texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni bajarish
		3. Texnologik asbob-uskunalarining sozligi va ish qobiliyatini, jamoaviy himoya vositalarining mavjudligi va sozligini, asbob-uskunalarining texnologik sxemaga to'g'ri kiritilishini tekshirish
		4. Texnologik asbob-uskunalar yaroqligini, armatura, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning holatini
		5. Asbob-uskunalarini ish muhiti bilan to'ldirish darajasini nazorat qilish, ularning to'ldirilishini ta'minlash
		6. Nazorat-o'lchov asboblari va avtomatika, aloqa vositalarining ishga tayyorligini baholash
		7. To'siqlar, o'tish joylari, eshiklar va ventilyatsiya tizimlarining holatini tekshirish
		8. Ijro mexanizmlarni ishini, elektr jihozlarining yaroqligini va yerga ulanishini navbatchi xodimlar bilan birgalikda tekshirish.
		9. Texnologik asbob-uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish
		10. To'siqlar, o'tish joylari, eshiklar va ventilyatsiya tizimlarining holatini tekshirish
		11. Shaxsiy himoya vositalari, ishlab chiqarish aloqasi, signalizatsiya vositalarining sozligini tekshirish
		12. Uskunalarining mayda nosozliklarini bartaraf etish
		13. Texnologik asbob-uskunalar, mexanizmlar, jihozlar, to'siqlar va qo'llaniladigan asboblarning nosozliklarini aniqlash.
		14. Ish o'rni bo'yicha texnologik hujjatlarga muvofiq texnologik asbob-uskunalarini ishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni bajarish.
		Ko'nikmalar:
		Texnologik asbob-uskunalarini ishga tushirishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni bajarish.
		Texnologik asbob-uskunalarining ishlash qobiliyatini tekshirish
		Elektr uskunalarini, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikaning holatini vizual baholash
		Texnologik asbob-uskunalar va kommunikatsiyalarga xizmat ko'rsatish
		Asbob -uskunalardan foydalanish
		Smena boshlig'i rahbarligida sozlangandan keyin texnologik jarayonni yuritish uchun apparatlarni foydalanishga topshirish
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz mehnat usullarini qo'llash, shaxsiy himoya vositalarini

		qo'llash, kommunikatsiya va yong'inni o'chirish vositalaridan foydalanish
		Ish joyi uchun me'yoriy-texnik hujjatlarni yuritish
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz mehnat usullarini qo'llash
		Bilimlar:
		Ish joyi uchun ko'rsatmalarga qo'yiladigan talablar
		Texnologik sxemalar, asbob-uskunalarini joylashtirish
		Texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Shaxsiy himoya vositalari, himoyalash qurilmalaridan foydalanish qoidalari
		Signalizatsiya, avariya qarshi bloklash va avariya qarshi himoya sxemalari
		Texnologik uskunalarning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik tavsifnomalari
		Texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash tartibi
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari
		Ish joyi bo'yicha normativ-texnik hujjatlar
		Foydalanilayotgan xomashyo, materiallar, yarim mahsulotlar va tayyor mahsulotning fizik-kimyoviy xossalari
		Uskunalaridan foydalanish qoidalari
A1.02.2- Qumqlash texnologik jarayonining alohida bosqichlarini ishga tushirish va yuritish.		Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik jarayon va texnologik asbob-uskunalar ishining parametrlarini nazorat qilish
		2. Nazorat o'lchash asboblari ko'rsatkichlari va tahlillar natijalari bo'yicha texnologik parametrlarni tartibga solish
		3. Ishchi muhitning sarflanishi hisobini yuritish.
		4. Texnologik jarayonni yuritish masalalari bo'yicha masofaviy boshqaruv pulti operatori bilan harakatlarni kelishish
		5. Texnologik jarayonlarning alohida bosqichlarini yuritish doirasida texnologik hujjatlarni yuritish
		6. Smena boshlig'ini texnologik rejim normalaridan chetga chiqish to'g'risida xabardor qilish va texnologik jarayonni me'yorga keltirish choralarini ko'rish
		7. Smena boshlig'ining ko'rsatmasi bo'yicha texnologik uskunaning ish rejimini o'zgartirish
		8. Asbob-uskunalar yuklamasini, xomashyo, energiya resurslari, mahsulotlar va yarim mahsulotlarni qabul qilish va berishni nazorat qilish va tartibga solish
		9. Ish uskunasi xazina uskunasi o'tish
		10. Texnologik hujjatlarni yuritish
		11. Mahsulotlar chiqishini ta'minlash

		12. Texnologik rejimning parametrlarini ta'minlash
		13. Nazorat tahlillari uchun texnologik muhitlardan namunalar olish va zarur tahlillarni mustaqil ravishda o'tkazish
		14. Smena xodimlaridan ish o'rinlarida bajariladigan ishlar to'g'risida axborot olish
		15. Normal texnologik rejimdan chetga chiqish sabablarining oldini olish va bartaraf etish
		16. Energiya resurslari va mahsulotlarni qabul qilish va berishda o'zgarishlarni amalga oshirish
		17. Smena boshlig'ining ko'rsatmalari va asosida texnologik jarayonni tartibga solish
		Ko'nikmalar:
		Nazorat asboblari ko'rsatkichlari parametrlarini tahlil qilish
		Ishlayotgan uskunadan zaxira uskunaga va orqaga o'tishni bajarish
		Qumoqlash apparatchisining ish joyidan asbob-uskunalar yuklamasini, xomashyo, energiya resurslari, mahsulotlar va yarim mahsulotlar qabul qilish va berishni nazorat qilish va tartibga solish
		Qumoqlash apparatchisining ish joyidan ijro mexanizmlarining ishlash qobiliyatini nazorat qilish
		Qumoqlash apparatchisining ish joyidan avariya qarshi himoya, signalizatsiya tizimlari va avariya qarshi blokirovkalar ishlashi va ishga tushirilishi to'g'riligini nazorat qilish
		Texnologik jarayon parametrlarini nazorat qilish
		Texnologik jarayonni yuritishda texnologik rejimlarga rioya etilishini ta'minlash
		Uskunalar, kommunikatsiyalar, qulflash-tartibga soluvchi armaturalarning sozligini va ularning ishga tushirishga tayyorligini aniqlash
		Himoya to'siqlarining holatini joylashtirish sxemasiga muvofiq aniqlash
		Tahliliy nazorat o'tkazish uchun texnologik muhitlardan namunalar olish
		Xizmat ko'rsatiladigan asbob-uskunalar holatini va ularning ishga tayyorligini baholash
		Kimyoviy tahlillari natijalarini qo'llash, asbob-uskunalar ishini vizual nazorat qilish va olingan natijalarni taqqoslash
		Asbob-uskunalar, texnologik quvurlar va yopiq armaturalarning holatini vizual va nazorat qilish
		Texnologik jarayonning ish parametrlarini tartibga solish
		Qulflash-tartibga solish armaturasidan foydalanish

		Bilimlar: Texnologik asbob-uskunalar, nazorat o'lchash asboblari va avtomatika ishidagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish Avariyalarni bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi Xomashyo, materiallar va energiya resurslari sarfi normalari, shuningdek ishlab chiqarish mahsulotlari va yarim mahsulotlarining chiqish normalari Asosiy va yordamchi texnologik asbob-uskunalar va texnologik jarayon ishining nazorat qilinadigan parametrlari Nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning ishlash prinsiplari Namunalar olish qoidalari Texnologik rejim normalari Normativ hujjatlarni yuritish tartibi va qoidalari
	A1.03.2- Qumoqlash texnologik jarayonining doirasida smenalarni qabul qilish va topshirish.	Mehnat harakatlari: 1. Smenani topshirishdan oldin ish joyini tartibga keltirish 2. Smena boshlig'idan smenani qabul qilish topshirish uchun ruxsat olish 3. Smena qabul qiluvchi smenani topshirish vaqtida asosiy va yordamchi uskunalarning holati, texnologik jarayonning borishi, texnologik rejimdan chetga chiqish va muammolar to'g'risida xabardor qilish 4. Jamoaviy himoya vositalari, birlamchi yong'in o'chirish vositalarining holatini tekshirish 5. Texnologik asbob-uskunalar, aloqa vositalari, elektr jihozlarining ishlashi, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning holatini nazorat qilish 6. Texnologik uskunalar, kommunikatsiya va ventilyatsiya holatini va xizmatga yaroqliligini tekshirish 7. Birlamchi yong'in o'chirish vositalari, birinchi yordam ko'rsatish va asbob-uskunalarining holatini tekshirish 8. Ish joyidagi texnologik hujjatlarda smenani qabul qilish, topshirishni imzo bilan tasdiqlash. 9. Texnologik asbob-uskunalarga xizmat ko'rsatish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish Ko'nikmalar: Shaxsiy himoya vositalaridan va birlamchi yong'iniga qarshi vositalardan foydalanish Texnologik uskunalar, kommunikatsiyalar holatini, nazorat o'lchash asbob-uskunalarini va avtomatikaning ishlash qobiliyatini nazorat qilish

		Himoya to'siqlarining xizmat ko'rsatish qobiliyatini kuzatib borish
		Bino va inshootlarning holatini, ventilyatsiyasini vizual baholash
		Bajarilgan ishlar va aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena boshlig'ini xabardor qilish
		Elektr jihozlari, asbob-uskunalarining ishlash holatini tekshirish
		Ish joyini smenaga topshirish uchun tayyorlash
		Bilimlar:
		Smenani qabul qilish va topshirish tartibi
		Ichki mehnat tartibi qoidalari
		Texnologik uskunalar, kommunikatsiyalar tuzilishi va ishlash prinsipi
		Signalizatsiya, avariya qarshi bloklash va avariya qarshi himoya sxemalari
		Ish o'rni bo'yicha normativ-texnik hujjatlar
		Bajarilayotgan ishlar uchastkasining texnologik sxemasi
		Shaxsiy himoya vositalari, himoya qurilmalaridan foydalanish qoidalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnologik qurilmalarni ishga tushirishga tayyorgarlikni to'g'ri va xavfsiz tashkil etish.
		2. Xavfsizlik qoidalariga rioya qilish
		3. Zaruriy xom ashyo va materiallar tayyorlash, ishni samarali amalga oshirish
		4. Ta'mirlash ishlarini samarali tashkil etish.
A2.2- Mineral o'g'itlar va azot birikmalarini ishlab chiqarishda texnologik jarayonning to'liq bosqichlarini yuritish.	A2.01.2- Texnologik jarayonning to'liq siklini yuritish doirasida uskunalarini aylanib chiqish va ko'zdan kechirish	Mehnat harakatlari:
		1. Smenani topshirishdan oldin ish joyini tartibga keltirish
		2. Smena boshlig'idan smenani qabul qilish topshirish uchun ruxsat olish
		3. Smena qabul qiluvchi smenani topshirish vaqtida asosiy va yordamchi uskunalarining holati, texnologik jarayonning borishi, texnologik rejimdan chetga chiqish va muammolar to'g'risida xabardor qilish
		4. Jamoaviy himoya vositalari, birlamchi yong'in o'chirish vositalarining holatini tekshirish
		5. Texnologik asbob-uskunalar, aloqa vositalari, elektr jihozlarining ishlashi, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning holatini nazorat qilish
		6. Texnologik uskunalar, kommunikatsiya va ventilyatsiya holatini va xizmatga yaroqliligini tekshirish
		7. Birlamchi yong'in o'chirish vositalari, birinchi yordam ko'rsatish va asbob-uskunalarining holatini tekshirish

		8. Ish joyidagi texnologik hujjatlarda smenani qabul qilish, topshirishni imzo bilan tasdiqlash.
		9. Texnologik asbob-uskunalariga xizmat ko'rsatish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Shaxsiy himoya vositalaridan va birlamchi yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Texnologik uskunalar, kommunikatsiyalar holatini, nazorat o'lchash asbob-uskunalarini va avtomatikaning ishlash qobiliyatini nazorat qilish
		Himoya to'siqlarining xizmat ko'rsatish qobiliyatini kuzatib borish
		Bino va inshootlarning holatini, ventilyatsiyasini vizual baholash
		Bajarilgan ishlar va aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena boshlig'ini xabardor qilish
		Elektr jihozlari, asbob-uskunalarining ishlash holatini tekshirish
		Ish joyini smenaga topshirish uchun tayyorlash
		Bilimlar:
		Ish joyini aylanib chiqish (ko'zdan kechirish) tartib-taomillari
		Asosiy va yordamchi asbob-uskunalar, shu jumladan nasos agregatlari, quvurlar va armaturalarning qurilmasi, ishlash prinsiplari va ulardan xavfsiz foydalanish qoidalari
		Asbob-uskunalar va mexanizmlarni aylanib chiqish (ko'zdan kechirish) vaqtida tekshiriladigan asosiy parametrlar va ko'rsatkichlar
		Ish joyini aylanib chiqish (ko'zdan kechirish) yo'nalishi
		Asbob-uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish ishlarini bajarish tartibi
		Shaxsiy himoya vositalari, himoya qurilmalaridan foydalanish qoidalari
	A2.02.2- Qumqlash texnologik jarayonini rejali to'xtatish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ish joyidagi ishlab chiqarish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunalar va texnologik jarayonni smena boshlig'ini xabardor qilgan holda ketma-ket to'xtatish
		2. O'chirish vaqtida jarayon parametrlarini kuzatish
		3. To'xtatish jarayonida aniqlangan kamchiliklar va nosozliklarni tahlil qilish, ularni bartaraf etish bo'yicha zarur choralarni ko'rish
		4. Uskunani joriy texnologik sxemadan uzish
		5. Uskunani ish muhitidan ozod qilish va xavfsiz holatga keltirish
		6. Texnologik uskunalar va texnologik jarayonning to'xtatilishi haqida smena boshlig'ini xabardor qilish

		7. Texnik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Ish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunaning ketma-ket to'xtashini bajarish.
		Texnologik uskunani to'xtatganda jarayon parametrlarini kuzatib boring va tartibga solish
		Asosiy va yordamchi texnologik uskunalarning holatini baholash
		Ta'mirlash ishlarini ishlarini nazorat qilish
		Texnologik hujjatlarni yuritish
		Uskunani ishga tushirishga tayyorligi to'g'risida smena boshlig'iga xabar berish
		Xavfsiz ish usullarini qo'llash
		Birlamchi himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Bilimlar:
		Ish joyining texnologik sxemalari, uskunalar va texnologik xususiyatlari
		Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanoat sanitariyasi va yong'in xavfsizligiga qo'yiladigan talablar
		Texnologik uskunalarni ta'mirlashga tayyorlash qoidalari
		Texnologik uskunalarni to'xtatish ketma-ketligi
		Texnologik uskunalarni to'xtatishda texnologik jarayonni tartibga solish qoidalari
		Birlamchi himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Signallar, favqulodda bloklash va himoya sxemalari
	A2.03.2- Qumoqlash texnologik jarayonini favqulodda to'xtatish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ish ko'rsatmalariga va avariya holatida to'xtatish ko'rsatmalariga muvofiq uskunani o'chirishni amalga oshirish
		2. Smena boshlig'i bilan kelishilgan holda ish o'рни bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq zaxira uskunalariga o'tish
		3. Smena boshlig'i bilan kelishilgan holda yo'riqnomalarga muvofiq avtomat boshqaruvdan qo'l boshqaruviga o'tish
		4. Signal va blokirovka tizimlarining ulanishini tekshirish
		5. Avariya holatiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralarni ko'rish
		6. Texnologik jarayonni avariya holatida to'xtatish vaqtida texnologik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Avariya vaziyati yuzasidan smena boshlig'iga ma'lumot berish

		Avariya vaziyatida to'xtashni talab qiladigan vaziyatning sababini aniqlash va avariya vaziyati rivojlanishining oldini olish uchun o'z vaqtida choralar ko'rish
		Texnologik asbob-uskunalarining ishdan chiqishini oldini olish uchun ustuvor texnologik operatsiyalarni bajarish: bosimni o'chirish va bo'shatish, drenajlash, tozalash, bug'lash
		Shaxsiy himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Baxtsiz hodisadan jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Bilimlar:
		Uskunani avariya holatida to'xtatish qoidalari
		Qumoqlash apparatchisining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq zaxira uskunasi o'tish qoidalari
		Amalga oshiriladigan harakatlar bo'yicha smena boshlig'iga hisobot berish tartibi
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish qoidalari
		Signalizatsiya, blokirovkalash va favqulodda vaziyatlardan himoya qilish sxemalari
		Qumoqlash apparatchisining ish joyi uchun ko'rsatmalarga qo'yiladigan talablar
		Baxtsiz hodisa qurbonlariga birinchi yordam ko'rsatish qoidalar
		Mas'uliyat va mustaqillik:
	2. Texnik hujjatlar talablariga rioya qilish.	
	3. Ishchilarning xavfsizligini ta'minlash va xavfsizlik choralari ko'rish.	
	4. Kichik ta'mirlash ishlarini amalga oshirish	
Texnik va/yoki texnologik talab		Mobil va statsionar aloqa vositalaridan foydalanish Texnologik sxemani o'qish; Ta'mirlash ishlari uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar va materiallardan foydalanish; Baland ovozli va radiostansiyasi aloqa vositasidan foydalanish.

Kasbning nomi:	Qizdirish apparatchisi
Mashg'ulot nomining kodi:	81312
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi

Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:		18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; mehnatni muhofaza qilish talablari, mehnatni muhofaza qilish bo'yicha ko'rsatmalar, ish o'rinida stajirovka o'tkazish va bilimlarni tekshirishdan o'tish va mustaqil ishga ruxsat olish; sanoat xavfsizligi talablarini o'qitish va bilim tekshirishdan o'tish; yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumini tegishli dastur bo'yicha o'qitish va bilim tekshirishdan o'tish; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamo bilan inoq ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:		boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim; umumiy o'rta ta'lim.	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:		norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:		3-6 razryadli Qizdirish apparatchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:		TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
		3	Qizdirish apparatchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
B1.3- Qizdirish texnologik jarayonini ishga tushirish texnologik rejimga muvofiq yuritish va to'xtatish.	B1.01.3- Qizdirish texnologik jarayonini yuritish doirasida smenalarni qabul qilish va topshirish.	O'qitish natijalari	
		Mehnat harakatlari:	
		1. Smenani topshirishdan oldin ish joyini tartibga keltirish	
		2. Smena boshlig'idan smenani qabul qilish topshirish uchun ruxsat olish	
		3. Smena qabul qiluvchi smenani topshirish vaqtida asosiy va yordamchi uskunalarining holati, texnologik jarayonning borishi, texnologik rejimdan chetga chiqish va muammolar to'g'risida xabardor qilish	

		4. Jamoaviy himoya vositalari, birlamchi yong'in o'chirish vositalarining holatini tekshirish
		5. Texnologik asbob-uskunalar, aloqa vositalari, elektr jihozlarining ishlashi, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning holatini nazorat qilish
		6. Texnologik uskunalar, kommunikatsiya va ventilyatsiya holatini va xizmatga yaroqliligini tekshirish
		7. Birlamchi yong'in o'chirish vositalari, birinchi yordam ko'rsatish va asbob-uskunalarining holatini tekshirish
		8. Ish joyidagi texnologik hujjatlarda smenani qabul qilishni (topshirishni) imzo bilan tasdiqlash.
		9. Texnologik asbob-uskunalariga xizmat ko'rsatish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Shaxsiy himoya vositalaridan va birlamchi yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Texnologik uskunalar, kommunikatsiyalar holatini, nazorat o'lchash asbob-uskunalarini va avtomatikaning ishlash qobiliyatini nazorat qilish
		Himoya to'siqlarining xizmat ko'rsatish qobiliyatini kuzatib borish
		Bino va inshootlarning holatini, ventilyatsiyasini vizual baholash
		Bajarilgan ishlar va aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena boshlig'ini xabardor qilish
		Elektr jihozlari, asbob-uskunalarining ishlash holatini tekshirish
		Ish joyini smenaga topshirish uchun tayyorlash
		Bilimlar:
		Smenani qabul qilish va topshirish tartibi
		Ichki mehnat tartibi qoidalari
		Texnologik uskunalar, kommunikatsiyalar tuzilishi va ishlash prinsipi
		Signalizatsiya, avariya qarshi bloklash va avariya qarshi himoya sxemalari
		Ish o'rni bo'yicha normativ-texnik hujjatlar
		Bajarilayotgan ishlar uchastkasining texnologik sxemasi
		Shaxsiy himoya vositalari, himoya qurilmalaridan foydalanish qoidalari
	B1.02.3- Qizdirish texnologik jarayonining texnologik asbob- uskunalarga	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik uskunalariga xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni ish o'rni bo'yicha yo'riqnomalarga muvofiq yuritish
		2. Uskunalar faoliyatida aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena boshlig'iga ma'lumot berish

	xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish.	3. Texnologik uskunalar ishida aniqlangan kamchilik va nosozliklarni bartaraf etish bo'yicha ishlarni bajarish
		4. Uskunalarda o'rnatilgan nazorat o'lchash vositalarining yaroqligini tekshirish
		5. Zaxira uskunalarni foydalanishga tayyorligini aniqlash
		6. Texnologik jihozlarning tegishli pasportlariga muvofiq ta'mirlash ishlari o'tkazilgandan keyin uskunalarni sinovdan o'tkazish va ishga tushirish
		7. Xomashyo, materiallar, yoqilg'i, elektr energiyasidan oqilona foydalanishni ta'minlash, ishlab chiqarish uskunalari, asboblari va asboblardan to'g'ri foydalanish va saqlashni tashkil etish.
		8. Favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish va ta'mirlash-tiklash ishlarini olib borish bo'yicha xodimlarning harakatlarini muvofiqlashtirish
		9. Texnologik texnologik asbob-uskunalarining samarali ishlashini tashkil etish
		10. Favqulodda vaziyatlarning takrorlanishini oldini olish
		Ko'nikmalar:
		Texnologik uskunalar xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		Xizmat ko'rsatilayotgan texnologik uskunalarni o'chirish (ulash)
		Uskunaning holati va ishga tayyorligini baholash
		Ta'mirlashda uskunalarining ish parametrlarini nazorat qilish
		Texnologik uskunalarni ta'mirlashga tayyorlash
		Ishlaydigan uskunadan zaxiraga o'tkazish
		Ta'mirlashdan keyin uskunalarni sinovdan o'tkazish
		Bilimlar:
		Smenani qabul qilish va topshirish tartibi
		Ichki mehnat tartibi qoidalari
		Texnologik uskunalar, kommunikatsiyalar tuzilishi va ishlash prinsipi
		Signalizatsiya, avariya qarshi bloklash va avariya qarshi himoya sxemalari
		Ish o'rni bo'yicha normativ-texnik hujjatlar
		Bajarilayotgan ishlar uchastkasining texnologik sxemasi
		Shaxsiy himoya vositalari, himoya qurilmalaridan foydalanish qoidalari
		Xom ashyo, materiallar, oraliq mahsulotlar va tayyor mahsulotning fizik-kimyoviy xossalari
		Alohida uskuna birliklarini ishga tushirish ketma-ketligi

		Uskunalarga texnik xizmat ko'rsatishda xavfsiz ishlash usullari
		Analitik nazorat jadvali va me'yorlari
		Uskunalarni ta'mirlashga tayyorlash, ta'mirlashga topshirish va ta'mirlashdan qabul qilish qoidalari

	B1.03.3- Qizdirish texnologik jarayonini rejali to'xtatish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ish joyidagi ishlab chiqarish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunarlar va texnologik jarayonni smena boshlig'ini xabardor qilgan holda ketma-ket to'xtatish
		2. Ish joyidagi ishlab chiqarish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunarlar va texnologik jarayonni smena boshlig'ini xabardor qilgan holda ketma-ket to'xtatish
		3. O'chirish vaqtida jarayon parametrlarini kuzatish
		4. To'xtatish jarayonida aniqlangan kamchiliklar va nosozliklarni tahlil qilish, ularni bartaraf etish bo'yicha zarur choralarni ko'rish
		5. Uskunani joriy texnologik sxemadan uzish
		6. Uskunani ish muhitidan ozod qilish va xavfsiz holatga keltirish
		7. Texnologik uskunarlar va texnologik jarayonning to'xtatilishi haqida smena boshlig'ini xabardor qilish
		8. Texnik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Ish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunaning ketma-ket to'xtatishini bajarish.
		Texnologik uskunani to'xtatganda jarayon parametrlarini kuzatib boring va tartibga solish
		Asosiy va yordamchi texnologik uskunalarining holatini baholash
		Ta'mirlash ishlarini nazorat qilish
		Texnologik hujjatlarni yuritish
		Uskunani ishga tushirishga tayyorligi to'g'risida smena boshlig'iga xabar berish
		Xavfsiz ish usullarini qo'llash
		Birlamchi himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Bilimlar:
		Ish joyining texnologik sxemalari, uskunarlar va texnologik xususiyatlari
		Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanoat sanitariyasi va yong'in xavfsizligiga qo'yiladigan talablar

		Texnologik uskunalarni ta'mirlashga tayyorlash qoidalari
		Texnologik uskunalarni to'xtatish ketma-ketligi
		Texnologik uskunalarni to'xtatishda texnologik jarayonni tartibga solish qoidalari
		Birlamchi himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Signallar, favqulodda bloklash va himoya sxemalari

	B1.04.3- Qizdirish texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ish ko'rsatmalariga va avariya holatida to'xtatish ko'rsatmalariga muvofiq uskunani o'chirishni amalga oshirish
		2. Smena boshlig'i bilan kelishilgan holda ish o'rni bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq zaxira uskunalariga o'tish
		3. Smena boshlig'i bilan kelishilgan holda yo'riqnomalarga muvofiq avtomat boshqaruvdan qo'l boshqaruviga o'tish
		4. Signal va blokirovka tizimlarining ulanishini tekshirish
		5. Avariya holatiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralarni ko'rish
		6. Texnologik jarayonni avariya holatida to'xtatish vaqtida texnologik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Avariya vaziyati yuzasidan smena boshlig'iga ma'lumot berish
		Avariya vaziyatida to'xtatishni talab qiladigan vaziyatning sababini aniqlash va avariya vaziyati rivojlanishining oldini olish uchun o'z vaqtida choralar ko'rish
		Texnologik asbob-uskunalarining ishdan chiqishini oldini olish uchun ustuvor texnologik operatsiyalarni bajarish: bosimni o'chirish va bo'shatish, drenajlash, tozalash, bug'lash
		Qizdirish apparatchisi harakatlari haqida smena boshlig'iga xabar berish
		Avariya vaziyatida ish o'rni bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq uskunalarini o'chirish va yoqish
		Shaxsiy himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Baxtsiz hodisadan jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Bilimlar:
		Uskunani avariya holatida to'xtatish qoidalari

		Qizdirish apparatchisining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq uskunani o'chirish va yoqish tartibi
		Qizdirish apparatchisining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq zaxira uskunasiga o'tish qoidalari
		Harakatlari haqida smena boshlig'iga hisobot berish tartibi
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish qoidalari
		Signalizatsiya, blokirovkalash va favqulodda vaziyatlardan himoya qilish sxemalari
		Qizdirish apparatchisining ish joyi uchun ko'rsatmalarga qo'yiladigan talablar
		Baxtsiz hodisa qurbonlariga birinchi yordam ko'rsatish qoidalar
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Avariya holatlari va nosozliklarni aniqlash.
		2. Texnik hujjatlar talablariga rioya qilish.
		3. Ishchilarning xavfsizligini ta'minlash va xavfsizlik choralari ko'rish.
		4. Kichik ta'mirlash ishlarini amalga oshirish
Texnik va/yoki texnologik talab		Mobil va statsionar aloqa vositalaridan foydalanish; Texnologik sxemani o'qish; Ta'mirlash ishlari uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar va materiallardan foydalanish; Baland ovozli va radiostansiyasi aloqa vositasidan foydalanish.

Kasbning nomi:	Suvni tuzsizlantirish apparatchisi
Mashg'ulot nomining kodi:	81313
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; mehnatni muhofaza qilish talablari, mehnatni muhofaza qilish bo'yicha ko'rsatmalar, ish o'rinida stajirovka o'tkazish va bilimlarni tekshirishdan o'tish va mustaqil ishga ruxsat olish; sanoat xavfsizligi talablarini o'qitish va bilim tekshirishdan o'tish; yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumini tegishli dastur bo'yicha o'qitish va bilim tekshirishdan o'tish; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish;

	belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamoa bilan inoq ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim; umumiy o'rta ta'lim.	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	3-4 razryadli suvni tuzsizlantirish apparatchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Suvni tuzsizlantirish apparatchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.3- Yuqori malakali apparatchi rahbarligida ionli filtrlarda yoki ionli adsorbsion kolonnalarda suvni erigan tuzlardan ion almashtirish usuli bilan tozalash texnologik jarayonini yuritish.	D1.01.3- Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayonini ishga tushirishga tayyorgarlik ishlarini bajarish.	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik uskunani ishga tushirishga tayyorlash uchun smena boshlig'idan topshiriq olish
		2. Texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni bajarish
		3. Texnologik asbob-uskunalar yaroqligini, armatura, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning holatini
		4. Asbob-uskunalar ish muhiti bilan to'ldirish darajasini nazorat qilish, ularning to'ldirilishini ta'minlash
		5. Ijro mexanizmlarni ishini, elektr jihozlarining yaroqligini va yerga ulanishini navbatchi xodimlar bilan birgalikda tekshirish.
		6. Ishlayotgan va zaxira asbob-uskunalar, quvurlar, kommunikatsiyalar, kirish va chiqarish ventilyatsiyasi, nazorat-o'lchov asboblarining ishlashi va tayyorligini tekshirish
		7. Texnologik asbob-uskunalar ishga tushirishga tayyorlash jarayonida aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena rahbarini xabardor qilish
		8. Ishchi yo'riqnomalarga muvofiq asosiy va yordamchi texnologik asbob-uskunalar ishga

		tayyorlash, ularning sozligi va ish qobiliyatini tekshirish
		9. Navbatchi chilangar ta'mirlovchi bilan birgalikda ish sxemasini yig'ish
		10. Xomashyo, yarim tayyor mahsulotlar va mahsulotlarni qabul qilish va uzatish uchun liniya tayyorlash
		11. Ish joyi uchun texnologik hujjatlarni yuritish
		12. To'siqlar, o'tish joylari, eshiklar va ventilyatsiya tizimlarining holatini tekshirish
		13. Shaxsiy himoya vositalari va yong'inga qarshi vositalari, signalizatsiya vositalarining sozligini tekshirish
		14. Kichik asbob-uskunalar ta'mirlash
		Ko'nikmalar:
		Texnologik asbob-uskunalar ishga tushirishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni bajarish
		Ishlayotgan va zaxira asbob-uskunalar, quvurlar, nazorat-o'lchov asboblari, ventilyatsiyaning ish qobiliyatini tekshirish
		Ish o'rni bo'yicha yo'riqnoma talablariga rioya qilgan holda texnologik asbob-uskunalar ishga tushirishga tayyorlash ishlarini bajarish
		Texnologik uskunalarning ishlashini va favqulodda vaziyatlardan himoya qilish, signalizatsiya va avariya bloklash tizimlari, aloqa, ventilyatsiya tizimlari, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning to'g'ri ishlashini baholash va foydalanish
		Texnologik uskunani yoqish. Tahlil qilish uchun namunalar olish.
		Xomashyo, yordamchi materiallar va energiya resurslari sarfini nazorat qilish va tartibga solish
		Asosiy va yordamchi uskunalar texnik xizmat ko'rsatishda ishlash usullarini qo'llash
		Suvni tuzsizlantirish bo'yicha xizmat ko'rsatiladigan uskunalar jarayonini tartibga solish
		Shaxsiy himoya vositalarini qo'llash, kommunikatsiya va yong'inni o'chirish vositalaridan foydalanish
		Texnologik rejim me'yorida chiqish sabablarini oldini olish va bartaraf etish
		Texnologik asbob-uskunalar ta'mirlashda ishtirok etish
		Ta'mirlash ishlari amalga oshirilgandan keyin asbob-uskunalar sinab ko'rish va ishga tushirish
		Ish joyi uchun me'yoriy-texnik hujjatlarni yuritish
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz mehnat usullarini qo'llash
		Bilimlar:

		Ish joyi bo'yicha yo'riqnoma talablari
		Ish joyi bo'yicha texnologik sxemalar
		Texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Shaxsiy himoya vositalari, himoyalash qurilmalaridan foydalanish qoidalari
		Signalizatsiya, avariya qarshi bloklash va avariya qarshi himoya sxemalari
		Texnologik uskunalarning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik tavsifnomalari
		Texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash tartibi
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari
		Xomashyoning, olinadigan yarim tayyor mahsulotlar va mahsulotlarning fizik-kimyoviy xossalari
		Asbob-uskunalarini zaxiraga chiqarish, ta'mirlashdan qabul qilish tartibi
		Xomashyo va tayyor mahsulotga qo'yiladigan talablar
		Ish o'rni bo'yicha zarur axborotni texnologik hujjatlarga kiritish qoidalari
		Uskunalaridan foydalanish qoidalari
	D1.02.3- Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayonini ishga tushirish va uning alohida operatsiyalarini olib borish	Mehnat harakatlari:
		1. Yuqori malakali apparatchi rahbarligida texnologik uskunalarni ketma-ket ishga tushirish.
		2. Ishga tushirish to'g'risida smena boshlig'ini xabardor qilish
		3. Xomashyoni qabul qilish va tayyorlash, uni ion almashtirish filtrlariga berish.
		4. Kation filtrini xomashyo bilan to'ldirish va kislotaning regeneratsiya eritmasi apparatlariga quyish.
		5. Texnologik hujjatlarga texnologik jarayonni olib borish to'g'risidagi nazorat o'lchash asboblari ko'rsatkichlari bo'yicha ma'lumotlarni kiritish
		6. Filtrlar yoki ustunlarga suv berishni tartibga solish, tozalangan (tuzsiz) suvni ishlab chiqarishning keyingi texnologik bosqichlariga berish
		7. Analitik nazorat uchun namuna olish
		8. Yoqilgan texnologik uskunalarning ishlashini nazorat qilish, ishga tushirish operatsiyalarining borishini kuzatish va tartibga solish
		9. Nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning ko'rsatkichlari bo'yicha texnologik rejimni tartibga solish va nazorat qilish
		10. Xizmat ko'rsatayotgan asbob-uskunalar ishidagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish
		11. Smena boshlig'ining ko'rsatmasi bilan texnologik uskunaning ish rejimlarini o'zgartirish

		Ko'nikmalar:
		Texnologik asbob-uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni bajarish
		Ishlayotgan va zaxira asbob-uskunalar, quvurlar, nazorat-o'lchov asboblari, ventilyatsiyaning ish qobiliyatini tekshirish
		Ish o'rni bo'yicha yo'riqnoma talablariga rioya qilgan holda texnologik asbob-uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash ishlarini bajarish
		Texnologik uskunalarning ishlashini va favqulodda vaziyatlardan himoya qilish, signalizatsiya va avariya bloklash tizimlari, aloqa, ventilyatsiya tizimlari, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning to'g'ri ishlashini baholash va foydalanish
		Texnologik uskunani yoqish. Tahlil qilish uchun namunalar olish.
		Xomashyo, yordamchi materiallar va energiya resurslari sarfini nazorat qilish va tartibga solish
		Asosiy va yordamchi uskunalarga texnik xizmat ko'rsatishda ishlash usullarini qo'llash
		Suvni tuzsizlantirish bo'yicha xizmat ko'rsatiladigan uskunalar jarayonini tartibga solish
		Shaxsiy himoya vositalarini qo'llash, kommunikatsiya va yong'inni o'chirish vositalaridan foydalanish
		Texnologik rejim me'yoridan chiqish sabablarini oldini olish va bartaraf etish
		Texnologik asbob-uskunalarni ta'mirlashda ishtirok etish
		Ta'mirlash ishlari amalga oshirilgandan keyin asbob-uskunalarni sinab ko'rish va ishga tushirish
		Ish joyi uchun me'yoriy-texnik hujjatlarni yuritish
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz mehnat usullarini qo'llash
		Bilimlar:
		Ish joyi bo'yicha yo'riqnoma talablari
		Ish joyi bo'yicha texnologik sxemalar
		Texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Shaxsiy himoya vositalari, himoyalash qurilmalaridan foydalanish qoidalari
		Signalizatsiya, avariya qarshi bloklash va avariya qarshi himoya sxemalari
		Texnologik uskunalarning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik tavsifnomalari
		Texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash tartibi
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari

		Xomashyoning, olinadigan yarim tayyor mahsulotlar va mahsulotlarning fizik-kimyoviy xossalari
		Asbob-uskunalarni zaxiraga chiqarish, ta'mirlashdan qabul qilish tartibi
		Xomashyo va tayyor mahsulotga qo'yiladigan talablar
		Ish o'rnini bo'yicha zarur axborotni texnologik hujjatlarga kiritish qoidalari
		Uskunalaridan foydalanish qoidalari
		Xomashyo, texnologik yoqilg'i va yordamchi materiallarning fizik-kimyoviy va texnologik xossalari va xarajatlar normalari.
		Namunalar olish qoidalari.
		Normativ hujjatlarni yuritish tartibi va qoidalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnologik qurilmalarni ishga tushirishga tayyorgarlikni to'g'ri va xavfsiz tashkil etish
		2. Xavfsizlik qoidalariga rioya qilish
		3. Zaruriy xom ashyo va materiallar tayyorlash, ishni samarali amalga oshirish
		4. Kichik ta'mirlash ishlarida ishtirok etish
D2.3- Belgilangan parametrlarga rioya qilgan holda suvni erigan tuzlardan ion almashtirish usuli bilan tozalash texnologik jarayonini yuritish.	D2.01.3- Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayoni doirasida smenalarni qabul qilish va topshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Smenani topshirishdan oldin ish joyini tartibga keltirish
		2. Smena boshlig'idan smenani qabul qilish topshirish uchun ruxsat olish
		3. Smena qabul qiluvchi smenani topshirish vaqtida asosiy va yordamchi uskunalarining holati, texnologik jarayonning borishi, texnologik rejimdan chetga chiqish va muammolar to'g'risida xabardor qilish
		4. Jamoaviy himoya vositalari, birlamchi yong'in o'chirish vositalarining holatini tekshirish
		5. Texnologik asbob-uskunalar, aloqa vositalari, elektr jihozlarining ishlashi, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning holatini nazorat qilish
		6. Texnologik uskunalar, kommunikatsiya va ventilyatsiya holatini va xizmatga yaroqliligini tekshirish
		7. Birlamchi yong'in o'chirish vositalari, birinchi yordam ko'rsatish va asbob-uskunalarining holatini tekshirish
		8. Ish joyidagi texnologik hujjatlarda smenani qabul qilishni (topshirishni) imzo bilan tasdiqlash.
		9. Texnologik asbob-uskunalariga xizmat ko'rsatish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Shaxsiy himoya vositalaridan va birlamchi yong'in qarghi vositalardan foydalanish

		Texnologik uskunarlar, kommunikatsiyalar holatini, nazorat o'ldash asbob-uskunalar va avtomatikaning ishlash qobiliyatini nazorat qilish Himoya to'siqlarining xizmat ko'rsatish qobiliyatini kuzatib borish Bino va inshootlarning holatini, ventilyatsiyasini vizual baholash Bajarilgan ishlar va aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena boshlig'ini xabardor qilish Elektr jihozlari, asbob-uskunalarining ishlash holatini tekshirish Ish joyini smenaga topshirish uchun tayyorlash Bilimlar: Smenani qabul qilish va topshirish tartibi Ichki mehnat tartibi qoidalar Texnologik uskunarlar, kommunikatsiyalar tuzilishi va ishlash prinsipi Signalizatsiya, avariya qarshi bloklash va avariya qarshi himoya sxemalari Ish o'rni bo'yicha normativ-texnik hujjatlar Bajarilayotgan ishlar uchastkasining texnologik sxemasi Shaxsiy himoya vositalari, himoya qurilmalaridan foydalanish qoidalar
	D2.02.3- Texnologik asbob-uskunalarini sinovdan o'tkazish va ta'mirlashdan keyin qabul qilish.	Mehnat harakatlari: 1. Texnologik asbob-uskunalar ishidagi nosozliklarni bartaraf etish. 2. Ta'mirlashdan texnologik asbob-uskunalarini qabul qilish. 3. Texnologik asbob-uskunalar va kommunikatsiyalarni oddiy ta'mirlashni amalga oshirish 4. Uskunalarini yig'ish sifati va to'liqligini tekshirish; zichlik va quvvatni sinash; 5. Jihozlarning xavfsizlik talablariga muvofiqligini tekshirish; 6. Asbob-uskunalarining barcha ishqalanuvchi va harakatlanuvchi qismlari va detallarini sinovdan o'tkazishga tayyorlash; karterlar va moylash tizimlari moy bilan to'ldiradi. 7. Sinovlar o'tkazish va himoya qurilmalari va blokirovkalarining ishonchliligini tekshirish; 8. Ta'mirlash jarayonida o'zgarishi mumkin bo'lgan tavsiflarning texnik ma'lumotlarini solishtirish. 9. Sinovdan o'tkazilayotgan uskunaning natijalarini yozib oling 10. Signal va blokirovka tizimlarining ulanishini tekshirish

		11. Harakatlar haqida smena boshlig'iga xabar bering
		12. Texnologik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Uskunani ta'mirlashdan qabul qilish to'g'risida smena boshlig'iga hisobot berish
		Sinovdan o'tkazilayotgan uskunaning yuk ostida ishlashining belgilangan muddatlarini bilish.
		Uskunani ta'mirlashdan qabul qilish jarayonida aniqlangan kichik nosozliklarni bartaraf etish
		Uskunani ta'mirlashdan qabul qilish dalolatnomasini tuzish qoidalari
		Harakatlar haqida smena boshlig'iga xabar berish
		Birlamchi himoya vositalaridan, yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Baxtsiz hodisadan jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Bilimlar:
		Yong'in o'chirish vositalari va yong'in signalizatsiyasi joylashuvi
		Avariya holatida to'xtashni talab qiladigan vaziyatning yuzaga kelish sabablari ro'yxati
		Avariya holati rivojlanishiga yo'l qo'yimaslik choralarini o'z vaqtida ko'rish tartibi
		Avariya holati yuzaga kelganligi to'g'risida smena rahbariga axborot berish tartibi
		Texnologik asbob-uskunalarining ishdan chiqishining oldini olish uchun texnologik operatsiyalarni o'tkazish tartibi: bosimni uzish va tushirish, drenaj qilish, bug'lash
		Apparatchining ish joyi bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq uskunani uzib qo'yish va yoqish tartibi
		Apparatchining ish joyi bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq zaxira asbob-uskunaga o'tish qoidalari
		Shaxsiy himoya vositalarini qo'llash qoidalari
		Suvni tuzsizlantirish apparatchisining ish joyi bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Asbob-uskunalarini avariya holatida to'xtatish qoidalari
	D2.03.3- Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayonini rejali to'xtatish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ish joyidagi ishlab chiqarish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunalar va texnologik jarayonni smena boshlig'ini xabardor qilgan holda ketma-ket to'xtatish
		2. Ish joyidagi ishlab chiqarish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunalar va texnologik jarayonni smena boshlig'ini xabardor qilgan holda ketma-ket to'xtatish
		3. O'chirish vaqtida jarayon parametrlarini kuzatish

		4. To'xtatish jarayonida aniqlangan kamchiliklar va nosozliklarni tahlil qilish, ularni bartaraf etish bo'yicha zarur choralarni ko'rish
		5. Uskunani joriy texnologik sxemadan uzish
		6. Uskunani ish muhitidan ozod qilish va xavfsiz holatga keltirish
		7. Texnologik uskunalar va texnologik jarayonning to'xtatilishi haqida smena boshlig'ini xabardor qilish
		8. Texnik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Ish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunaning ketma-ket to'xtashini bajarish.
		Texnologik uskunani to'xtatganda jarayon parametrlarini kuzatib boring va tartibga solish
		Asosiy va yordamchi texnologik uskunalarining holatini baholash
		Ta'mirlash ishlarini ishlarini nazorat qilish
		Texnologik hujjatlarni yuritish
		Uskunani ishga tushirishga tayyorligi to'g'risida smena boshlig'iga xabar berish
		Xavfsiz ish usullarini qo'llash
		Birlamchi himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Bilimlar:
		Ish joyining texnologik sxemalari, uskunalar va texnologik xususiyatlari
		Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanoat sanitariyasi va yong'in xavfsizligiga qo'yiladigan talablar
		Texnologik uskunalarini ta'mirlashga tayyorlash qoidalari
		Texnologik uskunalarini to'xtatish ketma-ketligi
		Texnologik uskunalarini to'xtatishda texnologik jarayonni tartibga solish qoidalari
		Birlamchi himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Signallar, favqulodda bloklash va himoya sxemalari
	D2.04.3- Suvni tuzsizlantirish texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ish ko'rsatmalariga va avariya holatida to'xtatish ko'rsatmalariga muvofiq uskunani o'chirishni amalga oshirish
		2. Smena boshlig'i bilan kelishilgan holda ish o'zni bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq zaxira uskunalar o'tish
		3. Smena boshlig'i bilan kelishilgan holda yo'riqnomalarga muvofiq avtomat boshqaruvdan qo'l boshqaruviga o'tish

		4. Signal va blokirovka tizimlarining ulanishini tekshirish
		5. Avariya holatiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralarni ko'rish
		6. Texnologik jarayonni avariya holatida to'xtatish vaqtida texnologik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Avariya vaziyati yuzasidan smena boshlig'iga ma'lumot berish
		Avariya vaziyatida to'xtashni talab qiladigan vaziyatning sababini aniqlash va avariya vaziyati rivojlanishining oldini olish uchun o'z vaqtida choralar ko'rish
		Texnologik asbob-uskunalarining ishdan chiqishini oldini olish uchun ustuvor texnologik operatsiyalarni bajarish: bosimni o'chirish va bo'shatish, drenajlash, tozalash, bug'lash
		Avariya vaziyatda suvni tuzsizlantirish apparatchisining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq uskunani o'chirish va yoqish
		Suvni tuzsizlantirish apparatchisi harakatlari haqida smena boshlig'iga xabar berish
		Avariya vaziyatida ish o'rni bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq uskunalarini o'chirish va yoqish
		Shaxsiy himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish
		Baxtsiz hodisadan jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Avariya vaziyati yuzasidan smena boshlig'iga ma'lumot berish
		Bilimlar:
		Uskunani avariya holatida to'xtatish qoidalari
		Suvni tuzsizlantirish apparatchisining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq uskunani o'chirish va yoqish tartibi
		Suvni tuzsizlantirish apparatchisining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq zaxira uskunasiga o'tish qoidalari
		Harakatlari haqida smena boshlig'iga hisobot berish tartibi
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish qoidalari
		Signalizatsiya, blokirovkalash va favqulodda vaziyatlardan himoya qilish sxemalari
		Suvni tuzsizlantirish apparatchisining ish joyi uchun ko'rsatmalarga qo'yiladigan talablar
		Baxtsiz hodisa qurbonlariga birinchi yordam ko'rsatish qoidalar
		1. Avariya holatlari va nosozliklarni aniqlash.

	Mas’uliyat va mustaqillik:	2. Texnik hujjatlar talablariga rioya qilish.
		3. Ishchilarning xavfsizligini ta’minlash va xavfsizlik choralarini ko’rish.
		4. Kichik ta’mirlash ishlarini amalga oshirish
Texnik va/yoki texnologik talab		Mobil va statsionar aloqa vositalaridan foydalanish; Texnologik sxemani o’qish; Ta’mirlash ishlari uchun zarur bo’lgan asbob-uskunalar va materiallardan foydalanish; Baland ovozli va radiostansiyasi aloqa vositasidan foydalanish.

Kasbning nomi:	Bug'lash apparatchisi
Mashg'ulot nomining kodi:	81319
TMR bo'yicha malaka darajasi:	4
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda majburiy dastlabki ishga tushganda va davriy tibbiy ko'rikdan o'tish; mehnat muhofazasi talablari bo'yicha o'qitilishi va bilimi tekshiruvdan o'tishi; o'rnatilgan tartibda sanoat va yong'in xavfsizligi bo'yicha tayyorlanish va bilimlar tekshiruvdan o'tishi; Ish joyida stajirovkadan o'tish va mustaqil ishlashga ruxsat berilishi; favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; ish joyini toza va tartibli saqlash; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamoalar bilan ishlash;

	o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; tezkorlik bilan qaror qabul qilish; yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; javobgarlikni his qilish; xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta professional ta'lim; umumiy o'rta (o'rta maxsus) ta'lim yoki boshlang'ich professional ta'lim;	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	5 razryadli Bug'lash apparatchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	4	Bug'lash apparatchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
E1.4- Yuqori malakali bug'lash apparatchisi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonlarining alohida bosqichlarini yuritish.	E1.01.4- Yuqori malakali bug'lash apparatchisi rahbarligida texnologik asbob-uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish.	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik uskunalariga xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni ish o'rni bo'yicha yo'riqnomalarga muvofiq yuritish
		2. Uskunalar faoliyatida aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena boshlig'iga ma'lumot berish
		3. Texnologik uskunalar ishida aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha ishlarni bajarish
		4. Uskunalarda o'rnatilgan nazorat o'lchash vositalarining yaroqligini tekshirish
		5. Zaxira uskunalarini foydalanishga tayyorligini aniqlash
		6. Moy va podshipniklarning sovitish tizimlarining holatini tekshirish
		7. Ta'mirlashga olib borish uchun texnologik uskunalarini uzib qo'yish
		8. Texnologik jihozlarning tegishli pasportlariga muvofiq ta'mirlash ishlari o'tkazilgandan keyin uskunalarini sinovdan o'tkazish va ishga tushirish
		9. Ta'mirlashdan keyin texnologik uskunalarining holatini ko'rib chiqish
		10. Texnologik jarayonni boshqarish uchun apparatlar va kommunikatsiyalarning uzellariga texnik xizmat ko'rsatish
		Ko'nikmalar:

		Ish jarayonida uskunalarni vizual koʻzdan kechirish va ularning holati va ishga tayyorligini baholash
		Texnologik uskunalarni normativ-texnik hujjatlarga muvofiq taʼmirlashga tayyorlash
		Texnologik uskunalarga xizmat koʻrsatish va diagnostika qilish boʻyicha texnologik hujjatlarni yuritish
		Xizmat koʻrsatilayotgan texnologik uskunalarni boshqarish
		Taʼmirlashda turdosh uskunalarning ish parametrlarini nazorat qilish
		Nazorat-oʻlchov asboblari va avtomatikaning holatini nazorat qilish
		Ishlaydigan uskunadan zaxiraga oʻtkazish
		Taʼmirlashdan keyin uskunalarni sinovdan oʻtkazish
		Bilimlar:
		Ishchi yoʻriqnoma talablari
		Texnologik asbob-uskunalar, kommunikatsiyalar, nazorat-oʻlchov asboblari va avtomatikaning tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Xomashyo, materiallar, yarim mahsulotlar va tayyor mahsulotning fizik-kimyoviy xossalari
		Texnologik sxemalar, asbob-uskunalar joylashtirilishi
		Ish joyi boʻyicha normativ-texnik hujjatlar
		Ish muhitlari parametrlarini aniqlash va tartibga solish qoidalari va usullari
		Apparatlar va asbob-uskunalar texnik foydalanish qoidalari
		Asbob-uskunalar taʼmirlashga tayyorlash, taʼmirlashga topshirish va taʼmirdan qabul qilish qoidalari
		Texnologik jarayonni yuritish uchun apparatlarga texnik xizmat koʻrsatish xavfsiz usullari
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish qoidalari.
		Mehnat harakatlari:
	E1.02.4- Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bugʻlash texnologik jarayonini ishga tushirish uchun texnologik asbob-uskunalar tayyorlash.	1. Texnologik jarayonni ishga tushirish uchun smena boshligʻidan topshiriq olish
		2. Apparatchining ish joyidan uskunalarning ishlashini tekshirish
		3. Barcha aniqlangan nosozliklar toʻgʻrisida smena boshligʻiga maʼlumot berish va smena boshligʻining koʻrsatmasi boʻyicha nosozliklarni bartaraf etish choralarini koʻrish.
		4. Asbob-uskunalar ishga tushirish, texnologik rejim holati, ishchi va zaxira asbob-uskunalar holati, nazorat-oʻlchov asboblari va avtomatikaning holati toʻgʻrisidagi maʼlumotlarni ish joyi boʻyicha texnik hujjatlarda qayd etish

		5. Parametrlarni nazorat qilish, tartibga solish va normal texnologik rejimda saqlash
		6. Texnologik asbob-uskunalar, mexanizmlar, jihozlar, to'siqlar va qo'llaniladigan asboblarning nosozliklarini aniqlash
		7. Ish o'rni bo'yicha hujjatlarga muvofiq texnologik asbob-uskunalarni ishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni bajarish
		8. Signalizatsiya va avariya qarshi blokirovka tizimlari ishini nazorat qilish.
		Ko'nikmalar:
		Texnologik asbob-uskunalarni tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni bajarish
		Texnologik uskunaning ishlash qobiliyatini tekshirish
		Texnologik rejim normalaridan chetga chiqish sabablarining oldini olish va bartaraf etish
		Texnologik asbob-uskunalar va kommunikatsiyalarga xizmat ko'rsatish
		Elektr uskunalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikaning holatini vizual baholash
		Chilangar asboblari va moslamalardan foydalanish
		Smena boshlig'i rahbarligida ta'mirlashdan keyin texnologik jarayonni yuritish uchun apparatlarni foydalanishga topshirish
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz mehnat usullarini qo'llash, shaxsiy himoya vositalaridan, kommunikatsiya va yong'inni o'chirish vositalaridan foydalanish
		Ish joyi uchun me'yoriy-texnik hujjatlarni yuritish
		Bilimlar:
		Bug'lash apparatchisining yo'riqnoma talablari
		Texnologik asbob-uskunalar, kommunikatsiyalar, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikaning tuzilishi va ishlash prinsipi
		Foydalanilayotgan xomashyo, materiallar, yarim mahsulotlar va tayyor mahsulotning fizik-kimyoviy xossalari
		Texnologik sxemalar, asbob-uskunalarni joylashtirish
		Ish joyi bo'yicha normativ-texnik hujjatlar
		Ish muhitlari parametrlarini aniqlash va tartibga solish qoidalari va usullari
		Apparatlar va asbob-uskunalarining mexanik uzellari qurilmasi va ulardan texnik foydalanish qoidalari
		Texnologik jarayonni yuritish uchun apparatlarga texnik xizmat ko'rsatishda ishlashning xavfsiz usullari
		Birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
		Avariylarni bartaraf etish chora-tadbirlar rejasi
		Mehnat harakatlari:
	E1.03.4- Yuqori malakali apparatchi	1. Texnologik jarayonni ishga tushirish uchun smena boshlig'idan topshiriq olish

	rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini ishga tushirish va yuritish.	2. Apparatchining ish joyidan ijro mexanizmlarining ishlash qobiliyatini tekshirish 3. Barcha aniqlangan nosozliklar to'g'risidagi ma'lumotlarni smena boshlig'iga yetkazish va smena boshlig'ining ko'rsatmasi bo'yicha yoki nosozliklarni bartaraf etish bo'yicha mustaqil chora-tadbirlar ko'rish 4. Nazorat o'lchash asboblari va tahliliy nazorat natijalari bo'yicha texnologik jarayonni yuritish 5. Texnologik asbob-uskunalarining ish rejimini smena boshlig'ining ko'rsatmasi bo'yicha reglamentga muvofiq o'zgartirish 6. Texnik hujjatlarni yuritish Ko'nikmalar: Apparatchining ish joyidan ijro mexanizmlarining ishlash qobiliyatini nazorat qilish Apparatchining ish joyidan avariyaqarshi himoya, signalizatsiya va blokirovka tizimlarining ishlashi va ishga tushirilishini nazorat qilish avtomatika ko'rsatkichlarini solishtirish Asosiy asbob-uskunalarini ta'mirlashdan chiqargandan keyin tekshirish Bilimlar: Apparatchining ish yo'riqnomasi talablarini Ishlab chiqarish, uchastka yoki uskunaning umumiy texnologik sxemasi Asosiy va yordamchi asbob-uskunalar, quvurlar va qulflash-tartibga soluvchi armaturalar, nazorat o'lchash asboblari va avtomatika, signalizatsiya va blokirovka sxemalari, ishlash prinsipi va joylashuvi va ulardan xavfsiz foydalanish qoidalari Texnologik jarayondan mumkin bo'lgan chetga chiqishlar, ularning yuzaga kelish sabablari va ularni bartaraf etish usullari va nosozliklar aniqlanganda harakat qilish tartibi Texnologik jarayonni yuritish tartibi Ijro mexanizmlarining ishlash qobiliyatini tekshirish tartibi Avariyaqarshi himoya, signalizatsiya va blokirovka tizimlarining ishlash qobiliyatini va ishga tushirilishining to'g'riligini tekshirish tartibi Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish qoidalari Texnologik hujjatlarga ish joyi bo'yicha zarur ma'lumotlarni kiritish qoidalari Favqulodda choralarning rejasi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnologik qurilmalarni ishga tushirishga tayyorgarlikni to'g'ri va xavfsiz tashkil etish. 2. Xavfsizlik qoidalariga rioya qilish

		3. Zaruriy xom ashyo va materiallar tayyorlash, ishni samarali amalga oshirish
		4. Kichik ta'mirlash ishlarida ishtirok etish.
E2.4- Murakkab bug'lash texnologik jarayonini yuritishda texnologik jarayonini nazorat qilish va to'xtatish.	E2.01.4- Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini yuritish doirasida smenani qabul qilish va topshirish.	Mehnat harakatlari:
		1. Smenani topshirishdan oldin ish joyini tartibga keltirish
		2. Smena boshlig'idan smenani qabul qilish topshirish uchun ruxsat olish
		3. Smena qabul qiluvchi apparatchini smenani topshirish vaqtida asosiy va yordamchi uskunalarining holati, texnologik jarayonning borishi, texnologik rejimdan chetga chiqish va muammolar to'g'risida xabardor qilish
		4. Jamoaviy himoya vositalari, birlamchi yong'in o'chirish vositalarining holatini tekshirish
		5. Texnologik asbob-uskunalar, aloqa vositalari, elektr jihozlarning ishlashi, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning holatini nazorat qilish
		6. Texnologik uskunalar, kommunikatsiya va ventilyatsiya holatini va xizmatga yaroqliligini tekshirish
		7. Birlamchi yong'in o'chirish vositalari, birinchi yordam ko'rsatish va asbob-uskunalarining holatini tekshirish
		8. Ish joyidagi texnologik hujjatlarda smenani qabul qilishni (topshirishni) imzo bilan tasdiqlash.
		9. Texnologik asbob-uskunalariga xizmat ko'rsatish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		Ish joyini smenaga topshirishga tayyorlash
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar va asosiy va yordamchi qurilmalar ishida nosozliklar mavjudligini, shuningdek texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlarni keltirib chiqargan sabablarni aniqlash va bartaraf qilishni nazorat qilish
		Shaxsiy himoya vositalari, birlamchi yong'in o'chirish vositalaridan foydalanish
		Bino va inshootlarning holatini, ventilyatsiyasini vizual baholash
		Texnologik uskunalar va kommunikatsiyalarning holatini nazorat qilish
		Elektr uskunalar, nazorat o'lchash asboblari va avtomatika holatini nazorat qilish
		Himoya to'siqlarining yaroqliligini tekshirish
		Bajarilgan ishlar va aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena boshlig'ini xabardor qilish
		Bilimlar:
		Smenani qabul qilish va topshirish tartibi
		Ichki mehnat tartibi qoidalari

		Texnologik uskunarlar, kommunikatsiyalar tuzilishi va ishlash prinsipi Signalizatsiya, avariyaqa qarshi bloklash va avariyaqa qarshi himoya sxemalari Ish oʻrni boʻyicha normativ-texnik hujjatlar Bajarilayotgan ishlar uchastkasining texnologik sxemasi Shaxsiy himoya vositalari, himoya qurilmalaridan foydalanish qoidalari
	E2.02.4- Muntazam uskunalar aylanib chiqish va koʻzdan kechirish jarayonida texnologik asbob- uskunalar ishlashini nazorat qilish.	Mehnat harakatlari: 1. Aylanib chiqish jarayonida texnologik jarayon parametrlarini nazorat qilish 2. Aylanib chiqish jarayonida texnologik asbob-uskunalarining ishlashini nazorat qilish 3. Yuqori malakali apparatchi rahbarligida nazorat oʻlchash asboblari koʻrsatkichlari va tahlil natijalari boʻyicha texnologik parametrlarni tartibga solish 4. Ish uskunasiidan zaxira uskunasiiga oʻtish 5. Uskunalar va kommunikatsiyalarga xizmat koʻrsatish 6. ahliliy nazorat oʻtkazish uchun texnologik muhitlardan namunalar olish 7. Ish joyi boʻyicha texnik hujjatlarni yuritish 8. Aniqlangan nosozliklar toʻgʻrisida smena boshligʻini xabardor qilish va smena boshligʻining koʻrsatmasi boʻyicha nosozliklarni bartaraf etish 9. Aylanib chiqish jarayonida ijro mexanizmlari ishini nazorat qilish 10. Kollektiv himoya vositalarining holatini tekshirish Koʻnikmalar: Texnologik jarayon parametrlarini nazorat oʻlchash asboblari va avtomatika koʻrsatkichlari boʻyicha baholash Texnologik jarayon parametrlarini tartibga solish Texnologik muhitlardan namunalar olish Qulflash, tartibga solish va saqlash armaturalaridan foydalanish Uskunaning holatini baholash Uskunaga xizmat koʻrsatish boʻyicha operatsiyalarni bajarish Ish uskunasiidan zaxira uskunasiiga oʻtish Bilimlar: Texnologik asbob-uskunalar, qulflash, tartibga solish va saqlash armaturalarining joylashuvi, ishlash prinsipi Nazorat oʻlchash asboblari va avtomatikaning ishlash prinsipi Signalizatsiya, avariyaqa qarshi blokirovkalar va himoya sxemalari Texnologik rejim normalari

		Asbob-uskunaning nosozlik belgilari
		Normativ hujjatlarni yuritish tartibi va qoidalari
		Xomashyo, materiallar va energiya resurslari sarfining amaldagi normalari
		Tahliliy nazorat jadvali va normalari
		Ish joyi bo'yicha normativ-texnik hujjatlar
	E2.03.4- Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini rejali to'xtatish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ish joyidagi ishlab chiqarish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik asbob-uskunalar va texnologik jarayonni smena boshlig'ini xabardor qilgan holda ketma-ket to'xtatish.
		2. Texnologik asbob-uskunalar va texnologik jarayonni to'xtatish to'g'risida hujjatlarga yozuv kiritish.
		3. To'xtatish jarayonida aniqlangan nosozliklarni tahlil qilish, ularni bartaraf etish bo'yicha zarur choralarni ko'rish.
		4. Texnologik jarayon parametrlarini to'xtatish vaqtida nazorat qilish.
		5. Asbob-uskunalarini amaldagi texnologik sxemalardan uzish.
		6. Texnologik asbob-uskunalarini ishchi muhitdan ozod qilish, uskunani xavfsiz holatga keltirish.
		7. Texnologik jarayonni to'xtatish uchun bajarilgan va tugallanmagan ishlar to'g'risida smena boshlig'ini xabardor qilish.
		Ko'nikmalar:
		Ish ko'rsatmalariga muvofiq texnologik uskunaning ketma-ket to'xtatishini bajarish.
		Texnologik uskunani to'xtatganda jarayon parametrlarini kuzatib borish va tartibga solish
		Asosiy va yordamchi texnologik uskunalarining holatini baholash.
		Ta'mirlash ishlarini nazorat qilish.
		Texnologik hujjatlarni yuritish.
		Uskunani ishga tushirishga tayyorligi to'g'risida smena boshlig'iga xabar berish.
		Xavfsiz ish usullarini qo'llash.
		Shaxsiy himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish.
		Bilimlar:
		Texnologik asbob-uskunalar, qulflash, tartibga solish armaturalari, nazorat o'lchash asboblari va avtomatikaning qurilmasi va ishlash prinsiplari.
		Ish o'rni bo'yicha texnologik sxemalar, asbob-uskunalar va uning komponentlarining texnologik tavsiflari.
		Texnologik asbob-uskunalarini ta'mirlashga tayyorlash qoidalari.
		Texnologik uskunani to'xtatish ketma-ketligi.

		Texnologik uskunani to'xtatishda texnologik jarayonni tartibga solish qoidalari.
	E2.04.4- Yuqori malakali apparatchi rahbarligida bug'lash texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish.	Mehnat harakatlari: 1. Ish ko'rsatmalariga va favqulodda to'xtash ko'rsatmalariga muvofiq uskunani o'chirishni amalga oshirish 2. Smena boshlig'i bilan kelishilgan holda ish o'rni bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq zaxira uskunalarga o'tish 3. Smena boshlig'i bilan kelishilgan holda yo'riqnomalarga muvofiq avtomat boshqaruvdan qo'l boshqaruviga o'tish 4. Signal va blokirovka tizimlarining ulanishini tekshirish 5. Avariya holatiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralarni ko'rish 6. Texnologik jarayonni favqulodda to'xtatish vaqtida texnologik hujjatlarni yuritish Ko'nikmalar: Avariya vaziyati yuzasidan smena boshlig'iga ma'lumot berish Avariya vaziyatida to'xtashni talab qiladigan vaziyatning sababini aniqlash va avariya vaziyati rivojlanishining oldini olish uchun o'z vaqtida choralar ko'rish Texnologik asbob-uskunalarining ishdan chiqishini oldini olish uchun ustuvor texnologik operatsiyalarni bajarish: bosimni o'chirish va bo'shatish, drenajlash, tozalash, bug'lash Avariya vaziyatida apparatchining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq uskunani o'chiring va yoqish Apparatchi harakatlari haqida smena boshlig'iga xabar berishi Avariya vaziyatida apparatchining ish o'rni bo'yicha yo'riqnomaga muvofiq uskunalarini o'chirish va yoqish Shaxsiy himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish Baxtsiz hodisadan jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish. Bilimlar: Uskunani favqulodda to'xtatish qoidalari Apparatchining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq uskunani o'chirish va yoqish tartibi Apparatchining ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq zaxira uskunasi o'tish qoidalari Harakatlari haqida smena boshlig'iga hisobot berish tartibi Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish qoidalari Signalizatsiya, blokirovkalash va favqulodda vaziyatlardan himoya qilish sxemalari

		Apparatchining ish joyi uchun ko'rsatmalarga qo'yiladigan talablar
		Baxtsiz hodisa qurbonlariga birinchi yordam ko'rsatish qoidalar.
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Bajariladigan ishlarning texnik va xavfsizlik talablariga muvofiqligini ta'minlash.
		2. Ta'mirlash ishlarini o'z vaqtida va sifatli amalga oshirishni nazorat qilish.
Texnik va/yoki texnologik talab		Mobil va statsionar aloqa vositalaridan foydalanish. Shaxsiy himoya vositalaridan va yong'inga qarshi vositalardan foydalanish. Ta'mirlash ishlari uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar va materiallardan foydalanish. Baland ovozli va radiostansiyasi aloqa vositasidan foydalanish.

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	"Maxam-Chirchiq" AJ Boshqaruv raisi	Mannonov Dilshod Erkinovich
2.	"Navoiyazot" AJ Boshqaruv raisi	Samadov Farrux Xamzayevich
3.	"Qo'ng'irotd soda zavodi" MChJ XK Bosh direktori	Shamuratov Shuxratjan Toremuratovich
4.	Toshkent kimyo-texnologiya instituti rektori	Usmonov Botir Shukurillayevich
5.	Rossiya kimyo-texnologiya universiteti Toshkent filiali	Nurmatov Botir Erkinovich